

Vidék Kaland

Magazin

Fiatalk Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA

2012/1. szám

Áramtalanított
romantika

Nincs két
egyforma nap

Vidék Kaland
Program Több mint
valóságshow – maga a valóság

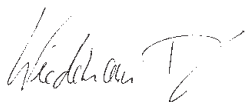

A projekt az Európai Unió Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságának támogatásában részesült.

Szerkesztői levél

A mezőgazdaság az egyetlen olyan ágazat az unióban, amely egységes, hétévenként felülvizsgált és meghatározott kritériumok alapján működik. Ez a vezérfonal a Közös Agrárpolitika (KAP), amely a brüsszeli bizottság, vagyis az EU 27 tagországa által közösen meghatározott program szerint működik – bár tagállamonként tartalmaznak eltéréseket és a nemzeti kormányoknak is van némi, szabad mozgástere. A mezőgazdaság termeli az élelmiszert és tartja fenn a természeti tájakat Európa-szerte. Az agrárium támogatására fordítják az EU költségvetésének mintegy negyven százalékát. Éppen ezért nem mindegy, hogy milyen kép alakul ki erről az alapvetően létfontosságú ágazatról. Száz újságcikk és tucatnyi reklámhirdetés sem képes elmagyarázni a mezőgazdaság jelentőségét, a földművelés és állattenyésztés szépségét, gondjait-problémáit, ennek az életformának a teljességét. A személyes és testközelbeli élmények – az istálló szaga, a széna illata, a koránkelés, a naplemente, az állatok bőgése, a traktor zúgása, a friss tej aromája – alkalmasak csak arra, hogy szemléletváltást idézzenek elő azoknál, akik még életükben nem fordultak meg egy istállóban sem. A mezőgazdaság igazi életérzésének megtapasztalását tartja a leghatékonyabb eszköznek a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA, hogy megismertesse az agrárium világát a „civilekkel”.

Az AGRYA kimondottan városi fiatalok körében hirdette meg tavaly a Vidék Kaland Programot, amelynek során a fiatalok egy hetet tölthettek el egy gazdaságában úgy, hogy részt vettek a farm mindennapi életében. A „jó gazda gondosságával”, előzetes castingon válogatták ki a jelentkezőket, akik kimondottan városi fiatalok közül kerültek ki. Fontos volt az elhivatottság és a jó kommunikációs képesség, hiszen élményeikről blogbejegyzések, beszámolók és újságcikkek születtek. A projekt olyan sikeres volt, hogy nemcsak az agráriumban ténykedő újságírók figyeltek fel a Vidék Kalandra, hanem a kereskedelmi tv- és rádiócsatornák, sőt a napilapok és női magazinok is. A kalandorok között találni parlamenti képviselőt, pszichológust, angoltanárnőt, újságíró és szociológust is. A fogadó gazdák szintén fiatalok és nyitottak voltak, hiszen ők már teljesen más szemlélet mellett gazdálkodnak, mint az előző generációk. Nagyrészt idegen nyelveket beszél és külföldön is dolgozott már a mezőgazdaságban. A dinnyetermesztéstől a juhtenyésztésig, a traktorvezetéstől a szénahordásig a mezőgazdaság minden mozzanatával megismerkedtek a résztvevők, így saját maguk tapasztalták meg, hogy mit jelent az agrárium, ez az időnként nehéz, de romantikus életforma. A kiadvány célja ízelítőt adni a programból, a résztvevőkről és a fogadó gazdákról, továbbá az élménybeszámolókról. A kalandról részletesebben a www.vidék-kaland.hu weboldalon olvashatnak. A nagy érdeklődésre való tekintettel a program idén is folytatódik, így ismét többen ismerkedhetnek meg testközelből az agrárium valódi hangulatával, életformájával.

Wiedemann Tamás

Tartalom

Interjú

3. oldal

Nagyszerű élményekkel gazdagodtak a fiatalok

Ismertető

4. oldal

Vidék Kaland Program

Több mint valóságshow – maga a valóság

6. oldal

Előkelő helyen a médiában: Vidék Kaland Program

Nagy kaland

7. oldal

Már az első nap mélyvízbe dobták a kalandorokat

8. oldal

Fárasztó parlamenti ülés után irány a tanya

9. oldal

„Nem úgy indultam neki, mint egy városi lány, aki még nem látott birkát”

10. oldal

Paprikatermesztő és termálvíz-lobbista Szentendréről

11. oldal

*Becsülik a dinnye minden falatját
Tizenegy hektáron terem a mézédész*

12. oldal

*Fű alatta, ég felette
Körmölés és oltás a farmon*

13. oldal

*Nincs két egyforma nap
Áramtalanított romantika*

14. oldal

„Vajon mire lehetnek képesek ezek a városi lányok?”

Életképek

15. oldal

Impresszum

Vidék Kaland Magazin • Szerkeszti: Wiedemann Tamás
Kiadja: Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége – AGRYA
A kiadásért felel: Dr. Weisz Miklós társelnök
Cím: 1138 Budapest, Váci út 134/C VI. 28.
Telefon/fax: 06 1 3200429 • E-mail: agrya@agrya.hu
Fotók: Pelsőczy Csaba, Kállai Márton, Pati-Nagy Bence és a kalandorok
ISSN 2062-7734

Nagyszerű élményekkel gazdagodtak a fiatalok

A városi emberekben sokszor felületes kép él a vidéki életről és a mezőgazdaságról, ezért a Vidék Kaland Program kiváló lehetőség arra, hogy a városban élő fiatalok megismerjék a falusi gazdaságokban folyó munkát – mondta V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár, a program fővédnöke.

Miért tartja fontosnak, hogy a városi fiatalok testközelből ismerkedhessenek meg a mezőgazdasággal, a vidéki életmóddal?

Amellett, hogy sikeresnek értékelem a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségének Vidék Kaland elnevezésű programját, egyben hiánypótló kezdeményezésnek is tartom. A városi fiatalokban ugyanis sokszor felületes, sablonos és torz ismeretek alakultak ki általában a mezőgazdaságról, a faluról és a vidéki életről. Ez a kép kettős, hiszen van egyfajta muskátlis-romantikus arca a vidéki életmódnak, másrészt él az emberekben egy olyan kép is, amelyben elmaradott a szellemi és fizikai infrastruktúra, és sajnálkozva tekintenek a vidékre, a falusi emberek életmódjára. A Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége az Európai Bizottság támogatásával indította el a Vidék Kaland Programot, amelynek segítségével a 18 és 35 év közötti városi fiatalok egy hétre bekapcsolódhatnak egy-egy fiatal gazda által irányított gazdaság tevékenységébe.

Fontos, hogy ebben a korban a fiatalok testközelből ismerkedhessenek meg a mezőgazdasággal, a vidékkel és a falusi emberek életmódjával, továbbá megtapasztalhassák azt az erőfeszítést, amit egy gazdaság irányítása, az állatok ellátása és gondozása jelent.

Az Európai Unió fontosnak tartja, hogy a mezőgazdaságot népszerűsítse, már csak azért, mert az EU büdzséjének elég nagy hányadát fordítja az agrárium támogatására. Ön hogyan értékeli a Vidék Kaland ez irányú kommunikációs tevékenységét?

Az unió költségvetésének mintegy negyven százalékát költi a Közös Agrárpolitikára (KAP) finanszírozására. Éppen ezért logikus, hogy az Európai Bizottság nagy hangsúlyt fektet a KAP kommunikációjára. A tagországok állampolgárainak ugyanis tudniuk kell, hogy miért szükséges a mezőgazdaságot támogatni. A Vidék Kaland program során a városi fiatalok testközelből ismerkedhettek meg az agrárium világával és ez dupla siker, hiszen a városiak – életmódjukból adódóan – nehezebben értik meg a mezőgazdaság jelentőségét és, hogy miért kell milliárdokkal támogatni ezt az ágazatot. Az EU különböző országaiban rengeteg reklámkampányt forgattak, kiadványok láttak napvilágot az agrárium népszerűsítésére. Kommunikációs szempontból a Vidék Kaland program sikere, hogy ez a kezdeményezés nem az íróasztalnak készült. A „kalandorok” személyesen vettek részt az őket fogadó gazdaság életében, majd az egyhetes otthént követően blogbejegyzésekben, újságcikkekben számoltak be az élményeikről. Ezek a „laikus” beszámolók élményszerűen ábrázolják az agrárium világát, persze volt, aki túlélőtáborként élte meg a birtokon

eltöltött időszakot, de így is büszke volt saját teljesítményére. A program tehát egy jó ötlet alapján megvalósított és teljesített kezdeményezés volt.

Mit vár a folytatástól?

Remélem, hogy minél több emberhez fog eljutni ez a kezdeményezés. Mikor meglátogattam az arnóti Bénó-kertészetet, egy jogász végzettségű lány dolgozott az üvegházban. Azt tapasztaltam, hogy a gazdák és a városi fiatalok találkozása úgy nyújt élményt, hogy a környezetükben lévők is kedvet kaphatnak ehhez a világhoz. Később a program zárásakor, amikor a fogadó gazdák és a kalandorok újra találkoztak, nem csak azt osztották meg egymással, hogy ki, milyen ismereteket szerzett. Érezni lehetett, hogy a résztvevőknek mekkora élményt jelentett az egyhetes együttlét a vidék Magyarországon.

Vidék Kaland Program

Több mint valóságshow – maga a valóság

Mindenkinek van valamiféle képe arról a világról, ami körülvesz bennünket. Ennek kialakításában nagy szerepet játszik az, hogy hol élünk, milyen élményeket, tapasztalatokat szerzünk meg az életünk során. Nincs ez másképpen akkor sem, ha a vidékről, a mezőgazdaságról gondolkodunk, beszélünk, kinek-kinek a saját élményei köszönnek vissza ebben is.

Egy agrár-vidékfejlesztési szervezet számára nem lehet közböcs, hogy mit gondol az átlagember a mezőgazdaságról. Az AGRYA saját tapasztalatai azt mutatják, hogy a társadalom általánosságban egy nagyon furcsa, ellentmondásos képet őriz a magyar vidékről. Ez a kép egyrésztől idilli: vidám, pirosposzgás emberek kaszálgatnak a mezőn, jókat esznek, isznak és gondtalanul élik az életüket. A másik jellemző kép kevésbé kedvező a gazdákra nézve. E szerint a gazdák nagyon sok pénzt, támogatást kapnak, ebből haszontalan és drága dolgokat vásárolnak és mindenhová terepjáróval mennek. Akik gyakorló gazdák, azok tudják, hogy egyik megközelítés sem igaz, a gazdák élete legalább annyira bonyolult, nehéz és kockázatoktól terhelt, mint bármelyik vállalkozóé. Pedig jó lenne, ha az átlagember, de nevezzük inkább fogyasztónak és adófizetőnek, pontos képpel rendelkezne arról, hogy milyen is a mai magyar mezőgazdaság és az hogyan integrálódik az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának keretei közé. Az előbbi felismerés miatt az AGRYA az elmúlt években tudatosan elkezdte átalakítani a kommunikációs tevékenységét. Ebbe a szakmai kommunikáció mellé beemelte a fogyasztóknak, az átlagembereknek szánt kommunikációt is.

Egy bizonyos életkor felett, idősebb korban már nem változik az ember, nem változik a gondolkodása. Így ha szemléletében, a gazdákhöz, a gazdálkodáshoz kapcsolódó viszonyban szeretnénk változást elérni, akkor az a fiatal generációnál kell kezdeni. Talán ott még van esély arra, hogy befogadjanak új információkat és új megközelítést. Ráadásul a fiatalok, fiatal felnőttek egy része kimondottan érdeklődik az élelmiszerek előállításának körülményei és a minőségük iránt. Ez a réteg már tudatosabban éli, tervezi az életét, figyel az életmódjára,

táplálkozására és meg is tudja vásárolni a jobb minőségű élelmiszereket. Ez a réteg azonban jellemzően város lakó értelmiségi, akinek nincs közvetlen kapcsolata a mezőgazdasággal. Az arról szóló információkat főleg az Internetről nyeri, nagyban hatnak rá a globalizáció kritikus és zöld mozgalmak által közvetített információk. Ezen információk jelentős része azonban inkább az amerikai, ázsiai mezőgazdasági termelés gondjait próbálja adaptálni az eltérő úton haladó európai mezőgazdaságra. Emiatt aztán az európai valóság és a kritikai észrevételek csak részben fedik egymást, az európai mezőgazdasági termelés fenntartóságával jóval kisebb problémák vannak, mint például az USA mezőgazdaságával, vagy azzal természet rombolással, ami Dél-Amerikában történik.

Az információk átadásának az egyik leghatékonyabb módja, ha közvetlen élmény kapcsolódik hozzá, ha ki tud alakulni egy személyes viszony az adott témával. Az ember ráadásul eredendően kíváncsi, mindig szeret bekukucskálni a függöny mögé. A kíváncsiságra biztosan lehet építkezni, ha fel akarjuk a figyelmet hívni valamire.

A fentebb leírtakra alapozva született meg az AGRYA Vidék Kaland Programja, ami egy nem túl bonyolult kommunikációs projekt. Az alapötlet az volt, hogy fiatal gazdák fogadjanak a gazdaságukban városi fiatalokat, de nem vendégként, hanem dolgozóként. Így a munkával töltött egy hét alatt a résztvevők beleláthatnak a gazdaság napi működésébe és egy gazdálkodói család életébe. A fiatalok ugyanis együtt laktak a fiatal gazda családjával. A Program így egyszerre biztosította a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos információk átadását és a gazdálkodói életforma megismerését. A cél az volt, hogy a résztvevők meglássák az embert, a nála

meglevő tudást és felelősséget a termelőt az élelmiszerek mögött. A résztvevők pályázaton keresztül kerültek kiválasztásra. A résztvevők az élményeikről a Program önálló weboldalán blogokban adtak tájékoztatást.

A Vidék Kaland Program egyértelműen sikeres volt. A résztvevők élményeiről nemcsak az Interneten keresztül lehetett tájékozódni, hanem a klasszikus nyomtatott és elektronikus sajtótermékekből is. Ez is azt mutatta, hogy a média nyitott a vidéki-mezőgazdasági hírekre, információkra. Ez azonban azt is feltételezi, hogy az információkat a média számára fogyasztható módon adjuk át. A Vidék Kaland Program ilyen volt, hiszen hasonlított egy valóság show-ra. A különbség az volt, hogy a Vidék Kaland Programot nem rendezte, tervezte senki, abban maga a valóság, a gazdák valódi élete jelent meg. Ezért is gondoljuk, hogy ez több volt mint egy valóság show...

Kalandra fel! – A Program lebonyolítása

A Vidék Kaland Program lebonyolítása összetett feladatot jelentett az AGRYA munkatársainak. A szervezés során különös figyelemmel voltunk arra, hogy motivált városi fiatalok kapjanak lehetőséget a részvételre, továbbá megfelelő, biztonságos és élményt jelentő körülmények fogadják őket a fiatal gazdáknál. A Program lebonyolítása tehát a következő ütemezésben zajlott.

I. ütem – A meghirdetés

A városi fiatalok számára pályázatot hirdettünk a részvételre. A pályázati felhívás tartalmazta a pontos feltételeket és egyértelművé tette, hogy fizikai munkát kell végezni a résztvevőknek, amiért fizetést nem kap. A pályázati felhívást a sajtó kapcsolatokon keresztül sikerült széles körben publikálni. Így a Program híre megjelent különböző napilapokban, a közszolgálati rádióban, különböző televízió műsorokban és az egyik zenei rádió reggeli műsorában. Ezek közül, a résztvevők visszajelzései alapján, a leghatékonyabb a közszolgálati rádióban megjelent tudósítás és a zenei rádiós megjelenés volt.

A Program népszerűsítésébe bevontuk az egyik zöld szervezetet is, amelynek információs hálózata szintén jó hatékonysággal működött.

A fogadó fiatal gazdákról rövid, 1 perces reklámfilmek készültek. A filmek elérhetőek, letölthetőek voltak a Program weboldaláról.

Elindult a Program saját weboldala a www.vidék-kaland.hu címen.

II. ütem – A kiválasztás

Minden jelentkezőt személyesen meghallgattak az AGRYA és partnerének munkatársai. A háromnapos „casting” alatt a 70 jelentkezőt elsősorban a motivációiról, az aktuális elfoglaltságairól kérdezték az AGRYA munkatársai. Ezen túl szóba került, hogy hogyan hasznosítaná a jelentkező a megszerzett információt, hogyan terjesztené azt kortársai között. Ehhez kapcsolódóan a jelentkezők külön figyelemfelhívást kaptak arra vonatkozóan, hogy önállóan le kell írniuk az élményeiket egy internetes blogban és a sajtó rendelkezésére kell állniuk, ha az megkeresi őket a fiatal gazdánál töltött idő alatt.

A jelentkezők között volt több pszichológus, építészmérnök,

jogász, geográfus, pedagógus, közgazdász, tolmács de még festőművész és esztéta is. A jelentkezők jellemzően felsőfokú végzettségű, szellemi munkát végző fiatalok voltak, akik kimondottan szimpátiával és érdeklődéssel közelítettek a mezőgazdasághoz. Meglepő volt, hogy a jelentkezők és a később kiválasztottak 2/3-ad része lány volt. Ebből azt szűrtük le, hogy a lányok kalandvágyóbbak, nyitottabbak és szorgalmasabbak. Meglepetés volt, hogy több jelentkezőnek nem volt gépjármű vezetői jogosítványa és vegetáriánus étrendet követett. Közülük is választottunk ki résztvevőt, de a későbbiekben nem volt egyszerű az étkezés biztosítása.

III. ütem – A kérdőív

A kiválasztott résztvevőknek egy nagyon részletes kérdőívet kellett kitölteniük, hogy jobban megismerjük azokat a körülményeket, amelyek esetlegesen problémát okozhatnak. Így az egészségi állapotra, betegségekre, táplálkozásra, vallási hovatartozás miatti speciális élethelyzetre kérdeztünk rá. A cél az volt, hogy a minimalizálni tudjuk azokat a „meglepetéseket” amelyek a fogadó gazdát érhetik a fiatal ott tartózkodása során.

IV. ütem – A tréning

A kiválasztott résztvevők többsége még soha nem látott közeli nagyobb méretű haszonállatot, pl. tehenet vagy soha nem ült traktorban, nem járt még családi gazdaságban. Fontosnak tartottuk, hogy még az előtt kapjanak valamiféle betekintést egy gazdaság működésébe, mielőtt „élesben” elindul a program. Derüljön ki például, ha valaki fél az állatoktól. A tréning során a résztvevők kipróbálhatták a traktorozást, körbevezették őket egy állattartó gazdaságban. Ezen túl meghallgattak egy munkavédelmi, tűzvédelmi és környezetvédelmi oktatást. Ez feltétele volt annak, hogy munkát végezzen bárki egy gazdaságban. A tréningre meghívást kapott a sajtó is. Ennek köszönhetően három különböző tv csatorna adott hírt a program hivatalos indulásáról.

VI. ütem – A látogatások

2011. július 1 és augusztus 25 között került sor a látogatásokra a fiatal gazdáknál. Ezen időszak alatt minden héten volt valahol „kalandor”. Ez segített abban, hogy folyamatosan szervezhessük a média megjelenéseket, így a Program folyamatosan felbukkant valahol a médiában, nyomtatott vagy elektronikus formában. Meglepően nagy volt az érdeklődés a média részéről. Kiemelendő, hogy a nem agrármédiában is megjelent a program, többek között a női magazinokban. Ez komoly eredmény, tekintettel a témára.

VII. ütem – A weblap

A Program hivatalos weblapjára a résztvevők szorgalmasan töltötték fel az élménybeszámolóikat. Elindult a Program közösségi oldala is a Facebook-on.

VIII. ütem – Záró találkozó

2011 szeptemberében összegyűlt az összes fiatal résztvevő és a fogadó gazdák. A találkozón képzési módszerek segítségével értékelték a Program eredményeit és javaslatokat tettek a további folytatására.

Dr. Mikula Lajos

Előkelő helyen a médiában: Vidék Kaland Program

Hírbőséget eredményezett az internet megjelenése. Ma már csupán néhány kattintás választ el országokat és földrészeket egymástól. Éppen ezért nehéz témákat eladni a média piacán, a Vidék Kaland Program mégis sikeres volt: nemcsak a szakújságírók figyeltek fel a kezdeményezésre, hanem a televízió csatornák és a női magazinok is.

Nem egyszerű a mezőgazdaságról szóló hírekről, tudósításokról, vagy éppen az agráriumban létező projektekről széles körben tájékoztatni az embereket. Annak ellenére, hogy az élelmiszer, tehát a mezőgazdaság „produktuma”, mindenki számára alapvető létfenntartási szükséglet, mára ezek csak „termékké”, az üzletek természetes kellékévé alakult át. Gyakran hallani az élelmiszerbiztonságról, a szavatossági időről, vagy éppen az élelmiszerjelölés szabályáról, azonban egyre kevesebbet tudunk arról, hogyan kerül a fogyasztók asztalára egy-egy élelmiszer. Mekkora munka és energia, milyen tevékenység van a mögött, amíg a nyersanyagból emberi fogyasztásra alkalmas táplálék válik. A Vidék Kaland Program kommunikációs szempontból nemcsak azért volt sikeres, mert az agrár szakújságokon kívül, a napilapok, közszolgálati- és kereskedelmi rádiók, illetve tv csatornák, sőt a női magazinok is hírt adtak a programról, hanem azért is, mert a különböző média képviselői is testközelben megismerkedhettek a mezőgazdaság mindennapjaival és az általa létrehozott produktumok valódi értékével. Ez esetek többségében össze sem lehet hasonlítani az üzletben vásárolt termékeket, a helyben és frissen készített élelmiszert.

A sajtó érdeklődését hamar felkeltette a Vidék Kaland program, nem kellett sokat ecsetelni a kezdeményezés előnyeit,

hiszen mind tartalmi, mind képi világban sokat sejtető és megmutató programról volt szó. A Magyar Rádió már a kalandorok kiválasztásától, a castingtól kezdve végigkísérte a projektet. Így az újságíró a kezdetektől, egy-két interjúalany személyén keresztül, követte az eseményeket. Hangulatos riportokban számolt be a kaland kezdetén a résztvevő elvárásairól, majd az egyhetes gazdaságban töltött idő után a tapasztalatokról, amelyeket az esetek többségében természetesen nem lehetett közös nevezőre hozni, hiszen a kalandorok sokkal többet éltek meg, mint amit eleinte elképzeltek. Az Elle magazin, a divatszerkesztőjét „beépített ügynöknek” küldte el vidékre, aki napokon keresztül részt is vett a gazdaság életében. Az élményeiről négy oldalas cikkben számolt be a nemzetközi, női magazin hasábjain, természetesen profi fotókkal illusztrálva. A Blikk Nők és a Nők Lapja is meglátogatta a kalandorokat, de a kereskedelmi televíziók, a napi-

lapok és hetilapok is képes riportokban számoltak be a városi fiatalok vidéki kalandozásairól. Különösen örültek a szervezők, hogy két parlamenti képviselő, Bartos Mónika és Szabó Rebeka is megmutatta, hogy a nők is megállják a helyüket ebben a férfias és embert

próbáló világban. Külön elismerés, hogy a politikusok nemcsak kampány időszakban járják a vidéket, hanem a négyéves ciklus közben is időt szakítanak arra, hogy a szakterületükhöz kapcsolódóan információkat gyűjtsenek a „való világból”.

A Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetsége

ge (AGRYA) mindent megtett a sikeres kommunikáció érdekében. Kihasználta a közösségi oldalak előnyeit, rövid, mozgalmas filmeket forgatott a fogadó gazdákról, bemutatkozó videók készültek a városi fiatalokról, így könnyítette meg a kalandorok választását, hogy mindenki olyan gazdasághoz kerülhessen, ahol valóban jól érezheti magát. Az újságírók helyzetét is megkönnyítette ez, hiszen mielőtt elutaztak volna az egyes helyszínekre a filmekben megnézhatték, hogyan néz ki a valóságban az adott gazdaság, hasznos információkat gyűjtöttek a leendő interjúalanyokról is. A folytatásban az AGRYA továbbra is arra fog törekedni, hogy minél több emberhez juthasson el a mezőgazdaság, ezen keresztül a vidék ügye, hogy minél többen kaphassanak valódi képet erről a ma is létező és nélkülözhetetlen tevékenységről, életformáról.

Már az első nap a mélyvízbe dobták a kalandorokat

L. Simon László, a Fidesz országgyűlési képviselője 2011 júliusában két városi fiatalot látott vendégül agárdi birtokán. Myat Kornél és Rózsa Dániel az egyhetes „kaland” során megismerhette a kajsziparack szedésének fortélyait, valamint a szőlőkötözés és a hordópácolás rejtelseibe is betekintést nyerhetett.

A családi gazdaságát néhány éve saját maga irányító író és kultúrpolitikus szerint a program legnagyobb érdeme, hogy a vidéki élettel, a gazdaságban dolgozók mindennapjaival testközelből ismerkedhettek meg a városi fiatalok. L. Simon László országgyűlési képviselői munkáját, kultúrpolitikai és írói feladatait látszólag minden nehézség nélkül össze tudja hangolni családi gazdaságának irányításával. Saját bevallása szerint gazdaként az általa telepített szőlőre a legbüszkébb. A gazdaságban dolgozó Zsóka néni szerint gyakran előfordul, hogy egy hosszú parlamenti nap után hazafelé a „képviselő úr” még éjszaka is tesz egy kitérőt, hogy megnézze, minden rendben van-e az ültetvényen.

Simon gazda azért csatlakozott az AGRYA Vidék Kaland programjához, mert fontosnak tartotta, hogy a városi fiatalok testközelből tapasztalhassák meg a vidéki élet szépségeit és nehézségeit. Ennek jegyében mi, kalandorok azonnal a mélyvízben találtuk magunkat.

Az első nap hajnalán a megszokottnál kevesebb gondolattal és több izgalommal ébredtünk, ötkor. Meglepetésünkre Simon gazda már fél hatkor a gazdasági épület előtt várt bennünket. Minden emberét kézfogással üdvözölte, és maga osztotta ki az aznap elvégzendő feladatát is. Danival mi csak a legfontosabb kellékeket vittük magunkkal, a szalmakalap mellett naptejet és ásványvizet, ami meglehetősen komikus benyomást keltett a helyiekben, bár utólag visszagondolva reakciónk teljesen érthető volt.

Ezen a napon reggel hattól este nyolcig barackszedés és ládapakolás volt a program. Este nem kellett alatni bennünket, a másnap reggeli ébredésnél pedig olyan izomcsoportjainkat is éreztük, amelyek létezéséről addig nem is tudtunk. Az egyhetes kaland során a barackszedés mellett megtanultuk a szőlőben a nyolcas kötözést, és a borospincében a hordópácolásból is kivettük a részünket. A gazdaság dolgozói igyekeztek minél

több munkafolyamattal megismertetni bennünket. A mezőgazdasági munkával kapcsolatban a legtöbb titkot Zsóka nénitől és Mártitól lestük el, de sokat tanultunk az életről a kellően tapasztalt traktoros bácsitól is. Nekik köszönhetően kalandozásunk alatt nagyon vicces történeteket hallottunk, és hihetetlenül kedves emberekkel ismerkedtünk meg. Simon gazdának is tudtunk meglepetést szerezni azzal, hogy mennyire érdeklődtünk a vidéki élet, ezen belül különösen a borászat iránt, és azt gondolom, fizikai teherbírásunkkal is sikerült meglepnünk, elosztatva benne a „puhány városi” sztereotípiáját.

„A program elérte célját, a rendelkezésre álló rövid időszak alatt a fiataloknak sikerült némi betekintést nyerniük a családi gazdaság mindennapjaiba” – összegezte a programmal kapcsolatos gondolatait L. Simon László. Bár kocka hasat az egyhetes kemény „farmfitness” ellenére sem sikerült elérnünk,

azért maradandó élményekkel tértünk haza a kalandozásból. Online marketinggel foglalkozó kalandortársam, Rózsa Dániel így foglalta össze tapasztalatait: „Ez a való világ, amiben pedig én dolgozom, az a virtuális világ. Ellentétben azzal, itt kézzelfogható dolgokat lehet létrehozni, ez a városi életben nagyon ritka.”

Én a tapasztalat, tolerancia, tisztelet szavakkal összegezném az egyhetes, de egy életre szóló kalandot. Tapasztalat, mert betekintést nyerhettünk abba, milyen a mezőgazdaságban dolgozók élete, milyen munkát végeznek, milyen problémákkal szembesülnek nap, mint nap. Tolerancia, mert megismertük, elfogadtuk és megkedveltük egymást olyan emberekkel, akik nagyon más körülmények között, más értékrend szerint élnek. Végül a legfontosabb a tisztelet, ami ennek az elképzelhetetlenül nehéz életformának szól, amelyről mi nagyvárosi emberek gyakran hajlamosak vagyunk teljesen elfeledkezni, pedig kényelmes városi életünk elképzelhetetlen lenne a gazdaságban dolgozók kemény munkája nélkül.

Myat Kornél

Fárasztó parlamenti ülés után irány a tanya

Kedves és mosolygós fiatal hölgy mesél lelkesen arról az egy hétről, amit a Vidék Kaland Programban Balmazújvároson töltött, Pál Gábor tanyáján. Ki gondolná, hogy országgyűlési képviselő, aki annak tudatában, hogy a hajdú-bihari területi listán került be a Parlamentbe, igyekszik minden alkalmat megragadni, hogy megismerje azoknak az embereknek a mindennapjait, akik bizalmat szavaztak neki.

A környezetgazdászként végzett Bartos Mónika egy fikarcnyi előítélet vagy félelemérzet nélkül vágott bele a programba. Mint mondja, mindig is csodálta a tanyán élő emberek életét, a munka során felgyülemlett tudását, hiszen övék az igazi tapasztalaton alapuló ismeret, amely a gyakorlatban is alkalmazható és mindig megfelelően reagál a természet jelenségeire.

A tanya hatszáz juhot gondoznak és Mónika ugyanúgy kivette a részét a napi teendőkben, mint a tanya alkalmazottai: hajnali fél ötkor kelt, a birkafejés után elvégezte a ház körüli teendőket, segített az etetésben, és amikor a hűvös, csapadékos idő miatt a kis bárányokat immunerősítő injekcióval kellett beoltani, vizolygás nélkül keményen végigcsinálta a feladatot. Ezen kívül kipróbálta a traktorvezetést is, sőt szénaboglyát és a tanya kerítésének építéséhez szükséges farönköket is gond nélkül szállította a munkagépen. Minden feladatot szívesen csinált és jó érzéssel töltötte el a lehetőség, hogy tanulhat, kedves emberekkel ismerkedhet és az állatok oltásában is kipróbálhatja magát. „Pedig nem volt egyszerű ráérezni a feladatokra – meséli - csak az utolsó előtti napon sikerült például szasz próbálkozás után néhány deci tejet kézzel kifejnem, de az egyéb teendőkbe hamar belejöttem és egyre határozottabban bántam az állatokkal. Gábor mellett Kati néni és Mihály bácsi voltak a tanítóim, akik helyben laktak a tanyán, és akik rengeteget meséltek nekem.”

Amikor adódott alkalom, a reggeli és az esti fejés és etetés közötti időszakban ellátoga-

tott a környező tanyákra, megismerkedett Pál Gábor libatelepével, látott csirkeneveldét, fóliás zöldségtermesztést, és része volt egy kedves családi programban is, amikor is a fogadó gazdával és családjával libát és házi készítésű lángost sütöttek a szabadban. „Sikerült jó viszonyt kialakítanom a vendéglátóimmal hamar összeszoktunk, elfogadtuk egymást és a mai napig tartjuk a kapcsolatot.”

Mónika nyitott szívvel, lelkesen kezdett bele a programba, tanulni és kérdezni jött, szeretett volna minél mélyebben belátni a vidéki emberek életébe, megtapasztalni a kemény munkát, megismerni a helyi gondolkodást. Véleménye szerint a mezőgazdaság esetében kiemelkedően fontos, hogy ne az asztalok mellett szabályozzák ezt az ágazatot, hiszen az igazán praktikus döntést csak azok bevonásával lehet hozni, akik a mindennapi életben követik majd ezeket az előírásokat. „Tisztelet él bennem azok iránt az emberek iránt, akik az általam itt megtapasztalt életet élik. Nehéz, sok kötöttséggel járó munkát végeznek. A városi ember ritkán találkozik azzal a hellyel, ahonnan az élelmiszer származik. Nem csak sok kitartást, türelmet igényel ez a munka, de az élet igazán fontos dolgaira irányítja az ember figyelmét” – hangsúlyozta Bartos Mónika.

Mivel munkája során mindig is intenzív kapcsolata volt a természettel, tagja volt a tiszai cianid szennyezés hatását mérő kutatócsoportnak, szervezője a Gazdafórumnak, jövőben is ezt az ágazatot szeretné támogatni munkájával. „Tagja vagyok a Hungarikum Munkacsoportnak és szeretnék aktív feladatot vállalni a tanyatörvény létrehozásában is” - avat be bennünket jövőbeli terveibe. Mónika elmondása alapján a program alatt felgyülemlett élmények és tapasztalatok meghatározó részévé váltak az életének, és amennyiben lesz lehetősége, szívesen visszalátogat az ismerős tanyára.

Papp Zsófia

„Nem úgy indultam neki, mint egy városi lány, aki még nem látott birkát”

A politika és az agrárium nem éppen nőies területek, Szabó Rebeka, az LMP parlamenti képviselője, a Mezőgazdasági bizottság tagja (a Megújuló energiával foglalkozó albizottság elnöke) mégis mindkét területen otthonosan mozog. Nyáron rátermettségét és elhivatottságát bizonyítva vett részt az AGRYA Vidék Kaland Programjában, ahol Madarász Gergely gazdaságát ismerhette meg testközelből.

A Lehet Más a Politika (LMP) nevű pártban kvóta szabályozza a női képviselők arányát, azonban a mezőgazdasági bizottságban Szabó Rebekának már egyetlen nőként kell helytállnia. Kezdetben talán a nőkkel szembeni sztereotípiáknak köszönhetően is próbálták megkérdőjelezni szakmai hozzáértését. „Sokat készültem és készülök ma is az ülésekre, az a stratégiám, hogy a vitákban nem próbálom felvenni a „macsó” tempót, de nem is vagyok az a mindig mosolygós nőtípus sem. Egy harmadik utat választottam, amely az én egyéni hangom: szakmai, határozott, de erőszakmentes” – mondta Szabó Rebeka, aki szerint ez az út a legnehezebb, de jól működik, így ma már úgy érzi, respektálják, amit mond. „A gazdátársadalomban sem érzem hátrányát annak, hogy nő vagyok. Felkészülten megyek a találkozókra, és ami fontos, nem azért, hogy megmondjam, mit és hogyan kell csinálni, hanem azért, hogy kérdezzek és tanuljak, meghallgassam, megértsem a gazdákat, hogy parlamenti munkámmal segíteni tudjam problémáik megoldását” – hangsúlyozta a politikus.

Szabó Rebeka július közepén, Madarász Gergely Újszentmargita melletti tanyáján töltötte vidéki kalandját. A 28 éves gazda főként állattartással foglalkozik, a Hortobágyi Nemzeti Parktól bérelt gyepeken lovakat, szürkemarhát, rackákat legeltet, de a farmon nevelnek még mangalicát és néhány kecske is előfordul. „Egy keddi reggel kezdődött el az én vidék-kalandom is, meglehetősen hirtelen váltásként, mivel hétfő éjjel még a parlament utolsó plenáris ülésén voltam a légkondicionált teremben, többségében öltönyös képviselő urak között, akiknek a zajongásával talán csak a birkák béggetése veheti fel a versenyt”. Rebeka a programnak köszönhetően néhány napra újra visszatérhetett az alföldi „gyepre”,

ahol kutató biológusként olyan sok időt töltött korábban. A tanyán négy nap alatt igyekezett minden munkafázist megismerni, traktort vezetett, etette a szürkemarhákat, mangalicákat és a lucernaszéna behordásában, lovas szekérre vilázásában is tevékenyen vett részt. A fiatal képviselő még a bikák közé is bemerészkedett. A takarmányos bálán ugyanis rajtamaradt a madzag, ezért bemászott a karámba, hogy kioldozza azt. A bikák eközben csak nézték bután, de aztán félresomfordáltak, látva a határozott fellépést.

A legfontosabb tapasztalatokat a kaland során a gazdákkal való találkozások jelentették a képviselőnek. A beszélgetések a parlamenti munkához is sok hasznos adalékkal szolgáltak, amelyek megerősítették a politikust abban, hogy melyek azok a fontos területek, ahol a gazdáknak szükségük van gyors és hatékony segítségre. „Az egyik fő feladat kiépíteni a megfelelő utakat az őstermelők árujától a fizetőképes fogyasztókig, fontos továbbá az agrártámogatások késedelmes vagy elvitatott kifizetésének megoldása, mely a hosszadalmas és néha inkorrekt hivatali ügyintézés miatt likviditási gondokat okoz sok gazdának. A harmadik a földbérlet és földtulajdonlás kérdésének megoldása, hogy a föld lehetőleg annak a kezében lehessen, aki ténylegesen műveli” – mondta Szabó Rebeka. A program emellett a szakpolitikus fiatal gazdákkal kapcsolatos korábbi pozitív tapasztalatait is megerősítette. „Munkám miatt sokat járom a vidéket, a program során is megerősödött bennem az a pozitív kép, amit a fiatal gazdák-ról korábban alkottam. Amellett, hogy jól képzettek, nagyon innovatívak, kreatívak, a profizmus és a nehézségek ellenére is derűs hozzáállás jellemzi őket. Szerencsére nincs meg bennük a korábban jellemző „nem érdemes semmit tenni, úgy sincs semmi értelme” illetve a „dögöljön meg a szomszéd tehene is” mentalitás, ami minden jobbító szándékot visszahúzna, ezért szeretek velük dolgozni!”

Myat Kornél

Paprikatermesztő és termálvíz-lobbista Szentesről

Bakó Dániel fiatal, de már nem „pályakezdő” szentesi gazda. Lassan egy évtizede dolgozik a paprikahajtatásban 0,9 hektár alapterületen. A lehetőséget és az elköteleződést édesapjától kapta, és irigylésre méltó lelkesedéssel végzi a mindennapi teendőket. Erről saját szememmel sikerült megbizonyosodnom az alatt az egy hét alatt, amit nála töltöttem az AGRYA városi fiataloknak szervezett programján.

Nemcsak jó szakember - aki egy kis családi vállalkozáshoz mérve is korszerű technikával igyekszik minőségi egészséges magyar zöldséget termeszteni - hanem elkötelezett termálvíz lobbista és nem utolsó sorban egy fél éves kislány büszke apukája.

Dániel 2008 óta AGRYA tag és ugyan közvetlenül nem volt a Vidék Kaland program szervezője, de azt lehetőségeihez mérten a kezdetektől lelkesen támogatta. „Amikor megkerestek a feladattal, hogy legyek szállás- és munkaadó gazda, egy percig sem gondolkodtam, azonnal elvállaltam. Az AGRYA is mindig nyitott volt irányomban, együttműködőek és segítőkészek, így nem volt kérdés, hogy amennyire lehetőségem engedi, én is hozzájáruljak a program sikeréhez. Hasonlóan a szimpatizálok a „Vesd bele magad” Programmal is, amely a fiatalabb korosztálynak egyfajta játékos, interaktív program a mezőgazdasággal való ismerkedésre” – vallott motivációjáról a fiatal gazda.

Véleménye szerint a program egy olyan kommunikációs alapot jelent, melynek hatására jobban előtérbe kerül a vidéki gazdálkodás helyzete, mint általában. „Jó lehetőség, hogy azok a városi fiatalok, akik egy kicsit érdeklődnek az iránt, hogy mi történik itt a vidéken, milyen munkát végzünk, megkapják ezt az információt és ezt ők - úgy gondolom - mint szócső kommunikálják is majd a nagyvárosban, úgyhogy szerintem mindkét fél részére nagyon előnyös ez a program”. Sőt, az aktív médiajelenlét, ami nemcsak a közszolgálati, hanem a kereskedelmi média figyelmét is felkeltette óriási lehetőség, hiszen így a mezőgazdasággal kapcsolatos események a társadalom szélesebb rétegeihez is eljuthatnak” – mondta a kertész.

Dániel támogatná annak a Nyugat-Európában már jól működő gyakorlatnak a meghonosítását Magyarországon, melynek keretében az állami szakigazgatás szakemberei egy kötelező terepgyakorlat keretében néhány nap erejéig tevékenykednek a mezőgazdaságban azért, hogy ténylegesen is megtapasztalják azokat a körülményeket, amelyet a későbbiekben irányítani és szabályozni fognak.

A fiatal gazdának nem voltak előítéletei „vendégmunkásai-val” kapcsolatban, sőt nagy örömet jelentett számára a velük való megismerkedés: nagyon kíváncsiak és érdeklődőek voltak és a feladatokkal is hamar azonosulni tudtak. Igyekezett lehetőséget adni, hogy az általános ismeretekén túl, a tevékenység minden egyes részfolyamatát megismerjék: a paprika ápolásától kezdve a szedésen át a fóliasátrakat fűtő termálvíz kinyeréséig és hasznosításáig, majd az értékesítéstől az egyéb Szentesen termesztett zöldségek, gyümölcsök (paradicsom, uborka, dinnye) termesztéséig. „Próbáltam olyan programokat szervezni, amely szélesebb betekintést enged a termesztés és a feldolgozás, értékesítés folyamatába.”

Számára egyáltalán nem okozott nehézséget a vendége jelenléte, a napi feladatai közé gond nélkül be tudta illeszteni a munkájuk irányítását és az oktatásukat. „Az általános időzavaromon, ami a mindennapjaimat jellemzi, a kalandorok már nem tudtak rontani.”

Jövőbeli tervei között ismereteinek bővítése és tanulás szerepel. „Szarvason végeztem, környezetgazdálkodási agrár-mérnöként. Szeretném ezeket az ismereteket még inkább kibővíteni, ezért terveimben agrármarketing és agrár-közgazdaságtani tanulmányok szerepelnek. „Munkámhoz, annak magas fokú gépesítettségét figyelembe véve, fontosak a gépészeti és a HR ismeretek, hiszen meghibásodás esetén gyakran magamnak kell a hibát orvosolnom és főnként meg kellett tanulnom megfelelően bánni az alkalmazottaimmal - így számomra nélkülözhetetlen az állandó tanulás.” Mivel Dániel minden alkalmat megragad arra, hogy tanítson, az ágazatról és annak aktuális problémáiról nyilatkozzon, jövőre is örömmel vesz részt a programban.

Papp Zsófia

Becsülik a dinnye minden falatját

A leve bőven túltesz bármilyen antioxidánsokban dús és aloé verás lötytön, főleg 130 mázsányi dinnyepakolás után – vallja Vass Norbert a dinnyéről, miután részben Süli Ernőnél, részben pedig szarvasmarha farmon szorgoskodott.

Dinnyeföldön és szarvasmarhafarmon is szorgoskodott a kaposvári Vass Norbert, aki a Vidék Kaland program részeként töltött öt napot Süli Ernőnél a Békés megyei Kunágótán és Kása Józsefnél Dombegyházán. „Talán közhelyesnek hangzik, mégsem az, hogy ez az élet sokkal közelebb áll a természet-hez, mint a városi” – mesélte Norbert, aki újságíróként dolgozik és emellett történelem doktori képzésben vesz részt. Kunágótán Norbert egyik feladata a dinnyepakolás volt arra a csúszdára, amelyről aztán a tisztítókhöz kerülnek a csíkos zöld gömbök, hogy azután a földtől megtisztulva kerüljenek a fogyasztók elé. „130 mázsányi dinnyedobálás után sáros kézzel, szipogó orral egy összetört Suzy dinnye felé nyúlsz. Határozott mutatóujj-mozdulatokkal körülkeríted a legpirosabb részét, és a szádhoz emeled. Ilyenkor azt nem látod, hogy mennyi anyaföld kerül a nyelvcsövedbe, és azt sem, hogy széles sávban csorog lefelé a szádon a dinnyelé. Nem látod, de nem is érdekel. Felfrissülést érzel, és akkor tojssz te a reklámokban látott aloé verás, anti-oxidánsoktól dús lötytökre, mert a dinnye lenyomja mindet” – mesélte Norbert. A dinnyeföld mellett a szarvasmarhatartás fortélyait is elles-hette Dombegyházán, Kása József farmján, ahol tejtermelés-sel foglalkoznak. Látott újszülött borjat, amelyet cumis végű vödörből itatott, vasvillával hánnya a szalmát és elvégezte a mindennapi teendőket. Ez a pár nap elég volt számára, hogy belekóstolhasson a vidéki életbe: „Fura volt a városban éb-redni, ahol hajnalban traktor helyett villamos zúg, a levegő pedig hiánycikk. A dinnye minden falatját jobban becsülöm már eztán és a meghatározó élmények messzire elkísérnek.”

Tizenegy hektáron terem a mézédes

Süli Ernő tizenegy hektáron termeszt diny-nyét a Békés megyei Kunágótán, ahol a helyiek nagy része hasonló tevékenységet folytat. Bízik benne, hogy a Vidék Kaland résztvevői a program hatására tudato-sabb fogyasztókká váltak.

Az Alföld dél-keleti részén, a román határ közelében fekvő Kunágótán a legfőbb megélhetési forrás a dinnyetermesztés. Szinte minden család ebből él, így Süli Ernő is, aki tizenegy hektáron termeli a tökfélét. A fiatal gazdánál a Vidék Kaland részeként ketten is belekóstoltak a mezőgazdaságból élők mindennapjaiba. Heti munkájukat megosztva két-három napra érkeztek Ernőhöz a résztvevők, ugyanis két területet közelítettek meg a program során: az állattenyésztést és a növénytermesztést, így a fiatalok beleláthattak a dinnyézésbe és a szarvasmarhatartás fortélyait is elsajátíthatták.

„Nálam a dinnyetermesztés és -betakarítás munkafolya-matait ismerhették meg és valóban kivették a részüket a teendőkből. A két ideér-kező fiatal különböző hely-zetekbe csöppent, hiszen egyikük negyven fokban töl-tötte itt a napokat, másikuk pedig esős időben segítette a munkát” – mesélte Ernő a kalandorokról, majd hoz-zátette: „Az időjárás kiszá-míthatatlanságától kezdve a kereskedelmi viszonyokig rengeteg tényező befolyá-solja a mindennapok tör-ténéseit. Reggel fél hatkor,

sőt a nagy meleg miatt olykor öt órakor is kezdtünk, és nem egyszer este tíz óráig folyt a munka. A fiatalok kellemesen elfáradtak, ennek ellenére úgy látom, hogy valóban vidéki kalandnak fogták fel az ittlétüket” – mondta Ernő. Amellett, hogy a munkafolyamatokban segítettek, mélyebb értelme is van a városi fiatalok részvételével működő programnak. Az itt eltöltött idő hatására tudatosabb vásárlók lesznek és megértik a vidéki emberek mindennapjait, felismerik a mun-kájuk értékét. A fiatal gazda kiemelte, ha bemennek egy be-vásárlóközpontba, most már a testük minden porcikájában érzi, hogy mekkora erőfeszítés van egy-egy zöldség vagy gyümölcs mögött, amit leemelnek a polcról.

Fű alatta, ég felette

Nyelvtanfolyammal, indulatkezelő munkaterápiával, vagy ország- és önismereti tréninggel vetekedhetne a Vidék Kaland, amelyet Hegedűs Réka a Hortobágyon élt át közel nyolcszáz birka társaságában.

Hegedűs Réka a világ számos pontján élt már, birkákkal azonban egyik helyen sem találkozott szemtől szemben. Ennek ellenére a Hortobágyon töltött idő alatt az állatok mellett az alföldi tájat is megszerette: „Soha nem töltöttem hosszabb időt itt a Hortobágyon, mégis otthonosan éreztem magam a tájban, a hangulatban és az illatokban, az állatok és az engem körülvevő emberek közt.” A 35 éves budapesti angoltanár nő egy hetet töltött Vrancsik Andrásnál, aki növénytermesztéssel és juhtartással foglalkozik. „Nem állítom, hogy önfeledt boldogsággal szaladtam volna a juhok közé első este tiszteletemet tenni. Gyanakodva méregettem őket és éreztem, az érzés kölcsönös” – mesélte Réka az első nap benyomásairól. A kezdeti nehézségek ellenére mégis hamar hozzászokott a szeme a tiszta horizonthoz. „Amikor megérkeztem és néztem a semmit, még nem értettem. Aztán egyszer csak kinyílnak a kapuk és észrevesszük a csodát. Nem létezik más, csak a fű a lábad alatt, az ég feletted, a birkák, a madarak, a szénabálák, a gémeskút, a naplemente, a távoli Bükk körvonalai, az egész világ. Megáll az idő, kitágul a tér és te része vagy a nagy egésznek” – meséli. A közel nyolcszáz juhot számláló gazdaságban azonban munka is akadt bőven reggeltől-estig. A birkákat folyosóba terelni, férgek ellen oltást adni, abrakolni, vasvillával szénát adni nekik és már el is telt a nap, amely másnap újra kezdődött előlről. Mindez olykor igen megerőltető egy nem éppen kétkezi munkával foglalkozó hölgynek, ő azonban állta a sarat. „Az ottlétem felért egy nyelvtanfolyammal, egy indulatkezelő munkaterápiával, egy ország- és önismereti tréninggel. A Hortobágyról hazaérvén teljesen elidegenültek a házak és az aszfalt látványa. Sok helyen voltam már, de ennyire még nem volt furcsa visszajönni Budapestre.”

Körmölés és oltás a farmon

Nem annyira a mezőgazdaság nehézségeit, mint szépségeit igyekezett megmutatni a városi fiataloknak Vrancsik András a Hortobágy szélén. Csaknem nyolcszáz juha mellett boiler csibékkel is foglalkozhattak a hozzá érkező kalandorok.

Vrancsik Andrásnál, aki növénytermesztéssel és juhtenyésztéssel foglalkozik két fiatal városi lány is megfordult 2011 nyarán a Vidék Kaland során. A gazdálkodó a Hajdú-Bihar megyei Balmazújvárosban él családjával és jelenleg a Fiatal Gazdák Magyarországi Szövetségének (AGRYA) alelnöke. A város mellett, a Hortobágyon 2000-ben vásárolt egy korszerű istállót juhtartás céljából, majd a kezdeti négyszáz egyed számú állatállományát mára sikerült megdupláznia. Miután a tanya területéhez nem tartozik megfelelő nagyságú legelő, a Hortobágyi Nemzeti Parktól bérel egy mintegy százhektáros területet. Hatvan hektáros saját tulajdonú földjén abrakterményt és szálastakarményt termeszt saját célú felhasználásra. Vrancsik András a céljairól elmondta: „A résztvevőkkel kapcsolatban nem voltak nagy elvárásaim, örültem neki, hogy fiatalok érkeztek hozzám. Egyik célom az volt, hogy ne a vidéki élet nehézségeit mutassam meg nekik, hanem a szebbik oldalát – amellet persze, hogy kivették a részüket a kétkezi munkából is”. És a lányok valóban beleszokolhattak a juhtartás munkafolyamataiba, egyikük a körmölést próbálta ki, a másik lány pedig – Hegedűs Réka – beolthatta a birkákat. „A feleségem és a családja boiler csibehízlalással foglalkozik, így a juhokon kívül a csibetartással is megismerkedhettek, amíg nálunk voltak, de kaszáltak is és jó pár dolgot elvégeztek a tanyán” – mesélte a fiatal gazda.

Nincs két egyforma nap

Király Gábor mindössze hat napot töltött a Gilicze tanyán, az ott átélt élmények azonban örökre megmaradnak. Szociológusként tudományos érdeklődéssel is tekintett a vidékre és az ott élő emberek mindennapjaira.

„Motoszkál bennem némi tudományos érdeklődés a vidék, a vidéken megélni próbáló emberek iránt és szeretnék minél többet megtudni róluk. A tudásomat pedig személyes tapasztalatokból és nem könyvekből szerettem volna kiolvasni. Ebből a szempontból számomra a hét minden perce rendkívül hasznos és érdekes volt, félt egy féléves egyetemi kurzussal” – mesélte a buda-

pesti Király Gábor. Hat napot töltött Gilicze Zsolt Hódmezővásárhely határában található tanyáján, ahol a magántulajdon határát egy sorompó és egy morcos kutya jelzi. „Zsolti és édesapja – Feri bácsi – felváltva maradnak kint éjszakára őrizni a tanyát. Az első napon még végig se gondoltuk, hogy a következő héten Dénessel mi ketten leszünk, akik a legtöbb időt fogják itt tölteni. Utólag is csak azt mondhatom, hogy tiszteletre méltó az a megalkuvást és pihenést nem engedő napirend, ami szerint Zsoltiék élnek az életüket” – emlékezett vissza vendéglátójára Király Gábor. Nincs üres járat, mindig csinálni kell valamit, ugyanakkor nincs két egyforma nap. Nem a végtelen robot ismétlődik, hanem az állatok, a természet, az időjárás minden rezdülésére odafigyelő, alkotó munka. Gábor is sokféle munkát kipróbálhatott: a legjobban megmozgató a bálapakolás és kazalépítés, a felejthetetlen pedig a némileg önállóan végzett gépi munkák voltak, mint a „gréderezés”, tárcsázás és hengerelés. „Mindazonáltal, hogy megismerhettük egy tanya működését, kipróbálhattunk különböző munkákat, a legnagyobb élményként mégis a beszélgetéseink maradtak meg. Nem értettünk mindenben egyet, de ez csak még izgalmasabbá tette azokat a társalgásokat, amelyeken keresztül egymás életét megismertük. A családi történetek, a gazdálkodás körülményeinek ismertetése, a világ és az ország híreinek megvitatása számomra a legemlékezetesebb pillanatokként maradtak meg.”

Áramtalanított romantika

Négy budapesti fiataalt is vendégül látott öt-hat napra Gilicze Zsolt a Hódmezővásárhely és Szentés között található tanyáján, ahol ma sincs áram és a legközelebbi szilárd burkolatú út három-négy kilométerre található.

Gilicze Zsolt mezőgazdasági vállalkozását Hódmezővásárhelyen alakította ki. Végzettségét tekintve géplakatos, illetve 2000-től mezőgazdasági gépszerelő és gépüzemeltető. „Családom több generációra visszamenőleg a hagyományos tanya gazdák életét élte. Űkapám, az 1839-ben született Hódi Pál elbeszélései, visszaemlékezései alapján egy tanulmány is rögzítette ezt a világot” – mesélte a fiatal gazda. A már önálló gazdaság alapját a korábban édesapja tulajdonában lévő állatállomány átvétele teremtette meg, amelynek alapját kettős hasznosítású (hús és tej) magyar tarka szarvasmarhák adják. A vállalkozásban továbbvitt állattartást elsősorban búza, kukorica, napraforgó, illetve zöldségfélék termesztésével egészíti ki. „Huszonöt hektáron gazdálkodom, szántóföldi növénytermesztéssel és kertészet- trel is foglalkozom. Burgonyát, vöröshagymát és fokhagymát is termek. Zsolt és a szülei gazdaságának központja a Gilicze tanya Hódmezővásárhely és Szentés között. Itt még ma sincs áram és a legközelebbi szilárd burkolatú útig

három-négy kilométert kell sétálni. Több mint tíz féle állatot tartanak, így az ide érkezett városi fiataloknak bőven jutott munka. A Gilicze tanya funkciója ma ugyanaz, mint száz évvel ezelőtt. Nem állandó lakhely, hanem kizárólag gazdasági tevékenységek színhelye és központja. Itt valóban csak azok a dolgok találhatóak meg, amelyek feltétlen szükségesek a gazdálkodáshoz. Minden a helyén van, és mindennek megvan a funkciója. „A család kilencven százalék felett önellátó, boltban csak olyan termékeket vásárolunk, amelyek előállítására nem vagyunk képesek” – mondta Zsolt. Édesapjával felváltva maradnak kint éjszakára a tanyán, hiszen azt egy percre sem lehet őrizetlenül hagyni. A Vidék Kaland program résztvevői a Gilicze tanyán belekóstolhattak a valódi pusztaromantikába.

„Vajon mire lehetnek képesek ezek a városi lányok?”

Vasárnap délután érkeztünk meg Földes Adrival a hajdúdorogi Szakál-tanyára. Ezután körbevezettek minket és megmutatták a gazdaságot. Mindkét fél méregette egymást: „vajon milyenek lehetnek ezek a városi lányok?” Jöttek az ugratások és várták hogyan reagálunk a viccekre. Persze mi is meg voltunk illetődve, idecsöppenünk a városból, vajon helyt állunk-e?

Másnap reggel fél hatkor keltünk, persze mire felöltöztünk és kimentünk az udvarra, már mindenki javában dolgozott. Vendéglátónk tanakodott, hogy milyen munkát adjon nekünk: „vajon mire képesek a városi lányok?” A kezdeti nehézségek után megtaláltuk a testhez álló feladatot és igyekeztünk beilleszkedni. Néhány nap után már tudtuk, mikor mi következik, a feladat mindennap ugyanaz volt, de megnyugtató volt ez a „kiszámíthatóság”. Nem kivételezték velünk, igyekeztek a gazdaság minden tevékenységébe bevonni. Beszalmáztunk a tehén alá, nagyobb boxot építettünk az idősebb bociknak, akik ettől kezdve ugyan együtt, de tejtől megfosztva fejlődnek tovább. A bocik áttelepítése nem könnyű feladat még úgy sem, hogy mi ketten csináltuk az egyszemélyes munkát, a boci azonban az istenért se akart velünk jönni. Persze amint a felmentő sereg megérkezett, máris engedelmeskedtek, s a két srác már könnyebben és összeszokottabban oldotta meg a feladatot.

Megtanultunk fejni is, és a fejőgép működését is elsajátítottuk. Szakál Ottó némi instrukcióval látott el Pista bácsival, a fejőmesterrel kapcsolatban: nem túl beszédes, kicsit magának való ember, de segíteni fog. Pista bácsi pedig készségesen és türelmesen mutatgatta meg, mit, hogyan kell, és valóban segített, sőt sokat mosolygott a csetlő-botló városiakon. Talán átragadt rá is a lelkesedésünk és a következő nap már vidáman zajlott a fejés a média társaságában. Egyik nap a Duna Tv Gazdakör című műsora készítették riportot velünk, majd a Blikk Nők című hetilaptól jöttek, hogy egy cikket írjanak rólunk, természetesen sok fotóval fűszerezve. Már egész kezdtük megszokni a szereplést, bár egyikük sem az a fajta, aki különöseb-

ben szeretné, de ezt a feladatot is megoldottuk. Segédkeztünk a villanypásztor áttelepítésében is, amely közben még több lehetőségünk adódott a helyiekkel beszélgetni és egyre inkább kiderült, hogy nincs is olyan messze egymástól a vidéki és a városi fiatal világnézete. Közben az elkószáló tehéneket kellett visszahajtani a csordához, miközben sütött a nap, párák, és meleg volt az idő, mégis nagyon jó volt egész nap a szabadban lenni. Amikor eldöntöttem, hogy részt veszek a Vidék Kaland programban, tudtam, mindent ki akarok próbálni. Ezért vállaltam be a mesterséges megtermékenyítést is. Nem volt olyan könnyű, mint, amilyennek látszott. Adrinak ez már sok volt, így inkább felcsapott alkalmi fotósna és megörökítette a jelenetet. Azonban bátrabb volt nálam, amikor az ebédre való kakas levágásáról volt szó. A kopasztást és darabolást már együtt csináltuk és a család jóízűen fogyasztotta a húslevest és a sült húst. Persze a kikapcsolódás sem

maradhatott el: voltunk fagyizni, este szalonasütés, majd fiatalgazda találkozó Miskolcon, ezek is a heti program részei voltak.

Sajnos az idő nem kedvezett, majdnem minden nap esett az eső, így a szántóföldi munkákat el kellett halasztani. Nem láthattuk hogyan zajlik gyakorlatban a bálázás és hogyan működnek a gépek, amik a színben pihentek. Ottó bátyja azért lelkesen és minél szemléletesebben próbálta elmagyarázni mi, hogy működik, de ez így sajnos csak a képzelőerőnkre volt bízva. Azért a traktorvezetés nem maradhatott ki, mindketten ki-

próbáltuk, és nagyon élveztük is. Azért szerencsénk is volt, mert szemtanúi lehettünk egy ellésnek, amit sikerült megörökíteni. Minden reggel friss tejet ittunk, bár figyelmeztettek minket, hogy aki nincs hozzászokva jobb, ha a mosdó közelében marad, mert sokkal zsírosabb, mint amit a boltban lehet kapni. Szerencsére nem volt gond. Az egész hét nagyon jól telt, teli élményekkel és itt nem csak a munkáról és a kipróbált feladatokról van szó. Remek volt találkozni olyan emberekkel, akik tényleg másként élnek, mint mi, más az életritmusuk, a napi beosztásuk. A család úgy éreztük befogadott minket, Ottó anyukája ugyanolyan odaadással szedett nekünk is ebédet, mint fiainak és mindenbe igyekeztek bevonni minket, minden kérdésünkre válaszolt. Bárkivel találkoztunk mindenki nagyon barátságos, kedves és közvetlen volt. A beígért „kultúrsokk” inkább pozitívan értendő, fájó szívvel indultunk haza szombaton. Reméljük azért mi is hozzájárultunk ahhoz, hogy a „városi” sztereotípiák megváltozzon, a város és a vidék általunk is kicsit közelebb kerüljön egymáshoz.

Szabó Andrea

A publikációval kapcsolatban minden felelősség a szerzőé. Az Európai Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglaltak bármilyen felhasználásáért.